

Kodály emlékezete – eltáncolva, elénekelve

Mindennapi örömek, bánatok, különböző emberi kapcsolatok, egy falusi közösség hétköznapijai elevenednek meg a Magyar Állami Népi Együttes új darabjában, amely az Hommage à Kodály Zoltán címet viseli. Mihályi Gábor koreográfus-rendező művének zenei keretét Kodály kompozíciói, illetve az általa gyűjtött népdalok alkotják. A produkciót a Budapesti Tavasz Fesztivál keretében mutatják be április 21-én, a Müpában. Zeneszerzője, szerkesztője Pál István Szalonna, aki arról mesélt, hogyan született meg a darab zenei szövege, és miért érzi némileg családi vállalkozásnak.

„Az előadás zenei anyagával szeretnénk bemutatni a Kárpát-medencei magyar népzene, valamint megszólalnak Kodály, Bartók és Lajtha művei is, de sokkal kisebb számban. Arra törekszünk, hogy a publikum megtapasztalja, hogyan szólalt meg a hagyományban egy-egy dallam, és azt miként dolgozta fel Kodály. Érdekes társítások is akadnak majd, hiszen megszólal például a Mátrai képek, ami mellé néhány olyan népdalt párosítunk, amelyeket arról a környékről gyűjtöttek, ahonnan ez az adott téma származik. Vagy klasszikus zongora játssza a Kodály által megírt dallamot, viszont nem opera-, hanem népdalénekes adja elő az adott dalt. Eljárszunk azt is, hogy a Székely fonó darabjai annak idején hogyan szólhattak népdalként, az eredeti formájukban. Felcsendülnek például a Bécsi harangjáték foszlányai, majd cimbalmon folytatódik a zene. Kodály és Bartók mellett nagyon fontosnak tartjuk Lajtha Lászlót, aki nálunk valahogy háttérbe szorult. Külföldön sokkal jobban ismerik, mint itthon. Ezért Kelemen László, aki Kolozsvárott a zeneszerzői szakot végezte el annak idején, komponál egy olyan új művet, amelyben mindhárom komponista – Bartók, Kodály és Lajtha – motívumai megjelennek. Hiszen ők hárman kölcsönösen hatottak egymásra, és ugyanabból a népdalkincsből merítettek. Az is különleges, hogy sok év után a Magyar Állami Népi Együttes cigányzenekara és népi együttese közösen, egy kis kamaraszimfonikus zenekart alkot, és mi játszunk majd el a klasszikus zenei részleteket is. Az átiratokban szerencsére – Radics Ferenc primás személyében – remek segítségre leltem, tennivaló pedig akad jócskán.

Az estet egyébként azzal a művel fejezzük majd be, amelyet Kodály Zoltán kimondottam a MÁNE-nak komponált, ez pedig a Kállai kettős. A táncanyag természetesen szintén a

Fotó: Bege Nóra

Pál István Szalonna: Egy elképzelt falu élete elevenedik meg – a születés, a párválasztás, a férfi-női civódás, a katonaelet, a lakodalom

néptáncból táplálkozik, persze akadnak emellett kortárs gesztusrendszerek, színpadi effektek is az előadásban. A Mihályi Gábor által rendezett, koreografált mű – amelynek életre hívásában koreográfustársai még Kocsis Enikő, Fitos Dezső és Orza Calin – egy elképzelt falu életét idézi meg, a születést, a párválasztást, a férfi-női civódást, a lányok játékát, a katonaeletet, a lakodalmat, a mindennapokat. Emellett az előadásban fontos szerepet kap a vetítés is, hiszen régi fotográfiákkal, sőt egykori gyűjtésrészletek is megismerkedhetnek az érdeklődők. A társulatunk rengeteget próbál a bemutatóra, nem lesz könnyű a feladatuk, hiszen emellett, hogy táncolnak, énekelni is szinte mindent ők fognak, sokszor több szólamban. A produkció felcsiki muzsikával kezdődik, ami a Székely fonóból ismert dallamokat is magába foglalja, aztán mindez egy bukovinai székely táncba vált, majd egy másik hangszerelésben jutunk el a Hány harangjátékáig. Később a Toborzó is felhangzik, legvégül pedig az Esti dal zárja az előadást. Nemcsak én dolgozom lelkesen az esten, hanem többen is a családomból, hiszen a feleségem, Czébély Beáta zongorázik (ő nemrég szerzett diplomát a Zeneakadémián, és már a Szarvaséneken is muzsikált), édesapám, Pál Lajos pedig a kórusműveket tanítja be a tánckarnak, ő karnagyként az ukrain Operában dolgozott. A húgomnak, Pál Eszternek szintén akad feladata, a népművészet ifjú mestereként a gyerekjáték részleteken dolgozik a társulattal.”